

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
АГРОБІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРІГАННЯ, ПЕРЕРОБКИ ТА
СТАНДАРТИЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА
ІМ. ПРОФ. Б.В. ЛЕСИКА
ЯГІДНИЙ КЛАСТЕР «АГРОВЕСНА»**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН – КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ЯГІДНИЦТВО В УКРАЇНІ. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЯГІДНИХ
КУЛЬТУР ЗА ДОПОМОГОЮ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ
ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ, ЗБИРАННЯ, ПІСЛЯЗБИРАЛЬНОЇ
ДОРОБКИ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ»**

(м. Київ, 28 – 29 квітня 2021 р.)

КИЇВ 2021

УДК 632.983.1

ІНТЕГРОВАНІЙ ЗАХИСТ СУНИЦІ ВІД ХВОРОБ

Гентош Д., Гармаш С.

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

E-mail: Dgentosh@ukr.net

Найбільш радикальним заходом захисту суниці від хвороб є добір і вирощування сортів суниці з високою польовою стійкістю до найбільш поширених хвороб. Комплексною стійкістю до хвороб володіють сорти: Ароза, Багряна, Веріті, Веселка, Геркулес, Дукат, Мальвіна, НФ 137, Нолка, Презент, Розана київська, Румба, Самсон, Соната, Феєрвек, Флоренс, Холідей та ін.

Розміщення маточних ділянок повинно бути на віддалі 1,5-2,0 км від інших насаджень суниці. Не закладати насаджень після викорчування плодкових дерев, чагарників. Садивний матеріал для маточних ділянок беруть тільки зі здорових рослин.

3-х разове фітопрочищення під час апробації маточних насаджень, видалення і знищення рослин уражених кореневими гнилями, вірусними і бактеріальними хворобами. Для профілактики корневих гнилей та інших хвороб ґрунт, де було видалено уражені рослини і здорові рослини, які межували з хворими, поливають робочим розчином (марганцевокислого калію – 2 г + суперфосфату – 20 г + 15 г деревної золи – 15 г на 10 л води).

Від кліщів і нематод посадковий матеріал обробляють термічним способом. Рослини (не більше 2) разом з корінням повністю занурюють у посудину, наповнену гарячою водою, нагрітою до 48⁰С. Час експозиції – 15-20 хвилин. Відразу після теплової «ванни» рослини охолоджують до температури 10–15⁰С зануренням їх на 15-20 хвилин в холодну воду.

Безвірусний садивний матеріал суниці отримують шляхом вирощування рослин зі здорових верхівкових меристем. Розсаду суниці висаджують тільки на нове місце, де суниця не росла як мінімум три роки, і, якщо можливо, подалі від інших насаджень цієї культури. Промислові насадження закладають після кращих попередників – бобових трав. Під час вегетації суниці дотримуються збалансованого живлення рослин, своєчасно підживлюють, що суттєво підвищує стійкість рослин до багатьох захворювань. Норми внесення макро- і мікроелементів визначають на основі агрохімічного аналізу ґрунту.

Не слід вирощувати суницю поряд з картоплею, томатами, соняшником, баштанними культурами, оскільки на них розвиваються збудники різних гнилей суниці. Пізно восени і рано навесні ретельне збирають і видаляють із насаджень відмерлі сухі листки, рихлять міжряддя з глибоким загортанням в ґрунт рештків рослин. Проти інфекції багатьох збудників хвороб, які перезимували на рештках, ранньою весною, до початку відростання листків, проводять викорінювальне обприскування рослин 5% розчином сечовини (15-20 кг/га).

На маточних ділянках проти фузаріозного і вертицильозного в'янення ґрунт поливають під корінь рослин 0,1-0,2% суспензією препарату на основі діючої речовини *беномілу*, з.п. (Фундазол, 30 кг/га). Проти фітофторозу рослини обприскують 0,2%-ю суспензією фунгіциду на основі діючої речовини *фосетил алюмінію*, з.п. (Альетт 80 WP, 4,0 кг/га). Після обробки маточних рослин вказаними фунгіцидами забороняється реалізація ягід.

Протягом вегетації товарної суниці проводять хімічний захист рослин від хвороб: перший раз його проводять навесні під час відростання листків суниці; другий, за обґрунтованої необхідності, – в кінці бутонізації і третій – після збирання врожаю. Проти білої і бурої плямистостей, борошнистої роси, сірої та інших гнилей рослини обприскують фунгіцидами на основі діючих речовин: *ципродинілу*, в.г. (Хорус 75 WG, 0,7 кг/га – у разі оброблення рослин до цвітіння і 0,4 кг/га – після цвітіння); *ципродинілу* + *флудіоксонілу*, в.г. (Світч 62,5 WG, 0,75 кг/га – у разі оброблення рослин до цвітіння і 0,75-1,0 кг/га –

після цвітіння рослин). Проти борошнистої роси рослини обприскують не більше 2 разів 0,05% емульсією фунгіциду на основі діючої речовини *пенконазолу, к.е.* (Топаз 100 ЕС, 0,3-0,5 л/га); проти сірої гнилі – одне обприскування препаратом на основі діючої речовини *фенгексаміду, в.г.* (Тельдор 50 WG, 0,8 кг/га).

Для підвищення врожайності та імунітету, захисту від хвороб ягідники обприскують біопрепаратом фунгіцидної дії Фітоцид, р. (0,5-0,8 л/га).

Для обмеження резервації і накопичення інфекції сірої та інших гнилей на плантаціях суниці, під час збирання врожаю обов'язково слід збирати і хворі ягоди окремо від здорових і негайно їх знищувати.

Технологія вирощування суниці; методи оздоровлення садивного матеріалу від вірусних та вірусоподібних інфекцій: культура *in vitro*, термотерапія, хемотерапія; методи визначення фітовірусологічного статусу садивного матеріалу суниці, якість ягід повинні відповідати вимогам чинних стандартів: ДСТУ 4788:2007; ДСТУ 4936:2008; ДСТУ 7184:2010; ДСТУ 7186:2010.